

trgali Lahu gorato ozemlje in sicer R ombon (2208 m) obmejno goro Kanin (2592 m) in goro Stol. Južnozahodno od Kobarida smo z naskokom zavzeli visoko (1641 m) goro Matajur, ki leži pred vhomom v beneško Slovenijo. Na Bajnski planoti so se Lahi silovito branili. Zavzeli smo sovražne postojanke južno od Vrha in višino 652 pri Vodih. Dalje proti jugu je zopet prišla v naše roke slovita Sveta Gora pri Gorici. Severno od Gorice smo prodrli do Soče. Lahi so začeli izpraznjevati Gorico. Na Krasu smo zavzeli znani Fajtov hrib. Število vjetnikov je poskočilo na 60.000 mož, topov pa smo zaplenili vsega skupaj nad 500. Se-strelili smo 26 italijanskih letal.

Dne 27. oktobra.

Ta dan so dospele čete, ki so se borile na italijanskih tleh, že do italijanskega mesta Čedad (Cividale) in so ga zavzele z naskokom. Tako smo prodrli že do velike benečanske ravani. Lahi so izpraznili celo Bajnsko planoto, gora Kuk je prešla v našo posest. Pri Plaveh smo prekorali Sočo. Naše čete so se pomaknile skoro v goriško predmestje. Na Krasu smo prešli k odločilnemu napadu. Na južnem krilu so se naši polastili Tržiča. Cela italijanska fronta od koroške meje do Adrije se je pričela umikati. Vjetnikov smo našli do večera nad 80.000 mož, vpljenjenih topov pa nad 600.

Dne 28. oktobra.

V nedeljo zjutraj ob dveh so junaški Hrvatje karlovaškega pešpolka vdrli v Gorico in so razvili na trdnjavi avstrijsko zastavo. Lahi so se umaknili na zahodni breg Soče. Naši so zasledovali sovražnika preko Soče in so zavzeli višino Podgora. Severno od Gradiške je ob 3. uri zjutraj mejor Močari z lovskim bataljonom št. 11 tudi na tem mestu prekorali Sočo in zavzel goro Fortini. V naše roke so prišle ta dan še tudi slovite višine Sv. Mihael, Sabotin in Korada (zahodno od Gorice). Zavzeli smo tudi selo Oslavija (severno od Gorice). Naši so drli še dalje proti zahodu in so zavzeli mesto Kormin in goro Sv. Kvirin (zahodno od Gorice), ki leži blizu italijanske meje.

Iz tega je posneti, da je Lah izpraznil tudi Doberdob. Tako je izgubil vse ozemlje, kar ga je pridobil v ednajstih ofenzivah tekom dva in pol leta. Naši se od jugovzhoda, vzhoda in severa bližajo mestu Videm. V nedeljo, dne 28. oktobra se je začela rahljati tudi koroška fronta. V snegu in viharju so naše čete prepodile Lahe iz postojank, katere so si zgradili po obmejnih gorah tekom dva in pol leta in sicer na črti južnozahodno od Tribiza pri Pontablju, v ozemlju Plöcken in na Velikem Palu, ki je že v naši posesti.

Borojevič naznanil cesarju zavzetje Gorice.

Ko je v nedeljo, dne 28. oktobra Gorica zopet prišla v naše roke, je brzojavil generalni pol-

kot je bilo to žitno polje, nisem nikoli hodil celo noč kot tokrat. Še le po obsinu medle jutranje zarje smo zapazili, da smo se vrteli celo popolnoč v mogočnih krogih in pomandrali dokaj vsakdanjega kruha. Naši pionirji, po rodu Krašovci, so bili vsi prepričani, da so nas zvodile v svarilo copernice, da ne bomo imeli sreče na drugem bregu Dnjestra. Pri vzhodu solca smo dospeli v omenjeno vas Žezawo. Ogromno selo z visoko obzidanimi hišami, da se človeku dozdeva, dokler se ne privadi, da so si enaki vsi dvori. Traja nekaj dni, predno začne tujec ločiti eno posopje od drugega. Naš polk je že bil koncem vasi ter se pripravljaj na odhod, da priskoči na pomoč tirolskim strelcem, ki so se že bili z Rusi ob železniški progji, ki vodi za vasjo. Da je sovražnik prav blizu, so nam oznanjale krogle iz pušk, ki so brenčale in frčale po vasi, kakor bi brundali mimo nas celi roji smrtno grizečih sršenov. Od vasi naprej se razprostira nepregledna gališka ravan, poraščena z dopasno travo. Sovražnik nas je čakal prikrit za železno progo. Brž ko je začelo naše vojaštvo lezti in gomazeli po travi, da se približa sovražniku, se je oglasila tudi ruska artilerija, ki je začela bruhati po ravni iz vseh žrel železo in svinec.

Desnemu krilu našega prodiranja je poveljeval že izza usmrtnitve pri Bdyniji bralcem znani g. major. Mož je bil po svoji naravi previden, da bojazljiv,

kovnik Borojevič cesarju sledeče: »Gorica je zavzeta. Čez vse srečen, da morem ta za vse večne čase zopet pridobljeni biser ob Soči v imenu soške armade položiti k nogam Vašega Veličanstva, pristavljam, da bom radostno vpostavili moža in konja do zadnjega vzdihaja, da dokončamo pod modrim vodstvom Vašega Veličanstva pričeto delo. Borojevič.« — Cesar je odgovoril: »Gorica, biser ob Soči, katero ste mi zopet priborili, je sijajen zlahni kamen v slavnem vencu Vaših zmag. Prisrčno se Vam zahvaljujem, ljubi generalni polkovnik pl. Borojevič. Božji blagoslov naj Vas spremlja še nadalje. Karel.«

Naši poveljniki.

Vrhovno armadno poveljstvo naših čet proti Italiji je dne 24. oktobra prevzel sam cesar Karel. Mladi vojskovodja je osebno navzoč blizu bojne črte, kar je prodirajočemu vojaštvu v veliko navdušenje. — Oddelni poveljniki na italijanski fronti so: od Adrije do Tolmina sloviti hrvaški general Borojevič, v odseku od Tolmina do koroške meje poveljuje nemški general Belov, na koroški fronti generalni polkovnik baron Kroatin, na tirolski pa maršal Konrad Hecendorf.

Ogromen plen.

Naši so pri svojem naglem prodiranju odvzeli Lahom ogromen plen, kar dokazuje, da se sovražnik ni nadejal, da bi naši tako hitro mogli prodreti njih črto. Število vpljenjenih topov znaša že zdaj nad 900, vjetih Italijanov je nad 130.000, med njimi čez 20 generalov. Lahu so naši odvzeli poleg tega še velike množine streliva, živil, avtomobilov in železniških vozov. Samo v Gorici so naši uplenili 120 težkih tovornih avtomobilov z jedilno mastjo.

Lahi so nam pripravili dobre ceste

Lahi so iz Benečije zgradili na goriško stran, posebno v ozemlju med Bovcem in Gorico, dobre ceste čez gore na našo stran. Napeljani so bili vodovodi vrh gor, istotako električne naprave, gorske železnice itd. Vse to so zgradili za naš pohod v Italijo. Izborne ceste so omogočile, da je naša prodirajoča armada lahko tako naglo zasledovala bežečo laško armado. Kakor izpovedujejo vjeti italijanski inženjerji in častniki, so Lahi uporabili za gradnjo cest iz Italije v Avstrijo na goriški fronti nad 100.000 ton cementa in 35 ton raztrelnih snovi za razstrelbo skal. Poleg tega se je zgradilo 40.000 km brzojavnih in telefonskih črt, ustanovilo 12.000 telefonskih in brzojavnih postaj, zakar se je vporabilo nad 70.000 kilometrov žice. Večinoma vse to je padlo sedaj našim v roke.

Kako daleč se bodo umikali Italijani?

Večina vojnih strokovnjakov je mnenja, da se

kadar je bil trezen. Pačila ga je poleg surovosti za na vojni vsakega vojaka pogubonosna navada — pijanost! Pred vsakem napadom je polukal ta gospod pregloboko v svojo čutaro in se nasrkal iz nje hrabrosti. Nisem sovražnik vseh alkoholnih pijač; pa alkoholna hrabrost in junaštvo se maščujeta v moderni vojni navadno smrtno. Po večini vsak izmed mojih tovarišev, ki se je preveč bratil in na dolgo poslavljaj od svoje čutare, je obležal do sodnega dne na bojnem polju.

Zakaj pač? Ako vojak pred napadom pije, mu zganje razburka kri tako, da izgubi razsodnost za smrtno nevarnost. Postane mu nekako vse eno kakor fatalistu (ki slepo veruje v usodo) ali je previden ali prenašel, samo da drvi naprej nad sovražnika, ne da bi se kril ter plazil. Po tem opisu je stopal tudi naš major na čelu svojega bataljona kakor rimski poveljnik, ko se niso poznali pušk in krogel. So ga svarili drugi častniki, naj ne nosi tako ponosno svoje edine glave na trg smrti, pa jih je zmerjal junak za strahopetneže. Moštva je padlo pri tem poledu proti železnici zelo, zelo veliko samo vsled majorjeve od pijače podkurjene neprevidnosti. Tik ob železnici so zgrajene že stare, takozvane dnjestrške »sance« (nekake utrdbe iz zemlje).

(Naslednja stran)

bodo Lahi umaknili za reko Taljamento, ki izvira v obmejnih italijansko-koroških gorah in teče v dokaj ravni južni črti skozi Gornjo Italijo v Adrijo. Izliva se nekako v sredini med Trstom in Benetkami v morje. — Druga poročila zopet pravijo, da se bodo Lahi umaknili tako daleč, da bo nastala od Asiago do Benetk ravna črta. Seveda so to samo domnevanja.

Čedad in Videm.

Zavzeto mesto Čedad leži ob reki Nadizi približno 7 km od avstrijske meje v sredini beneške Slovenije. Steje 10.000 prebivalcev. V Čedadu je končna postaja železnice Čedad — Videm — Benetke. — Čedad je živahno središče šentpeterskih Slovencev ne le v trgovinskem, nego tudi v političnem oziru, ker tukaj se nahajajo vsi uradi, tudi okrožno sodišče, dočim je proti severu ležeči Šentpeter le po imenu glavni kraj beneških Slovencev. »Posebno ob sobotah«, tako piše prof. Trinko, »bi rekel, da je v Čedadu vse slovensko. Vse, kar hribi rodijo za prodaj, vse pride na čedadski trg. Ob takih dneh prevladuje slovenščina in se precej glasno razlega po starih, ozkih čedadskih ulicah; istotako po prodajalnicah in gostilnicah, česar še omenjati ni treba. Naši Slovenci sploh ne marajo govoriti preokorne furlanščine, zato pa mora vsak čedadski trgovec skrbeti, da ljudstvu ustreže le slovenski.« Iz Čedada v Videm je približno 15 kilometrov. — Videm steje 50.000 prebivalcev in je glavno mesto pokrajine Videm. Mesto je obzidano. V Vidmu je imel italijanski vojskovodja Kadorna svoj glavni stan odkoder je sedaj moral pobrati svoja sila in kopita. Naša armada prodira sedaj proti Vidmu od treh strani. Morda bo Videm, še predno bodo čitatelji dobili »Gospodarja« v roke, prešel v našo posest.

Slovenski Gospodar in Tiskovni dom.

Slovenski Gospodar je obhajal svojo petdesetletnico. Vseh 50 let je bil tesno združen s Katol. tisk. društvom, oziroma Tiskarno Sv. Cirila, tiskarna ga je pravzaprav spravila na noge. Naš list se je v prvih desetletjih boril z velikimi težavami. Nasprotovale mu je vse, kar je bilo nemškutarsko in nemško. Pregarjali in tožili so ga, delali mu vse mogoče težave, da bi ga zatrl. Le Cirilovi tiskarni se ima zahvaliti, da je mogel prenesti vse te težave. Zato pa je dolžnost Slovenskega Gospodarja, da letos ob svoji petdesetletnici Cirilovi tiskarni povrne izkazane dobrote, kolikor pač more.

Čenjeni naročniki! Vi ste vzrasli s Slov. Gospodarjem. Le njemu se imate zahvaliti, da ste ostali narodni, da ste napredovali, se izobrazili. Naš list Vas je vztrajno učil in neustrašeno bodril. Poleg tega je delal vedno le za kmetski stan. Kolikokrat Vas je učil umnega gospodarstva, razumne živinoreje! Učil Vas je saditi in obdelovati vinograde: kratko gojil je vse panoge gospodarstva. Čitatelji! Pomislite, koliko dobrega Vam je storil Slov. Gospodar ravno zdaj v tej grozni vojski! Skrbno je zasledoval odloke različnih oblasti, ki so bili naperjeni v Vašo škodo, ter pisal proti takemu postopanju. Naš list je najodločneje branil kmetsko ljudstvo, se potegoval za zboljšanje cen poljskih pridelkov in živine in brezobzirno bičal vsak poskus odškodovanja kmetskega ljudstva. Čitatelji! Naš list Vas je o vsem, kar je bilo potrebno in koristno za Vas, pravočasno obvestil, da niste trpeli skode! Zato pa velja Slovenski Gospodar tudi za najboljši slovenski kmetski list.

Naročniki! Vprašajte se zdaj; ali Vam ni ravno Slov. Gospodar s svojim podukom in svojim natančnim in vestnim poročanjem pripomogel do marsiktere kronice, katere bi drugače ne bili deležni? Da gotovo! Zato pa stopa danes uredništvo zaupljivo pred Vas s prošnjo:

Čitatelji! Žrtvujte vsak po svoji moči za Tiskovni dom v Mariboru, da si Cirilova tiskarna, ta velika dobrotnica Slov. Gospodarja, postavi nov dom, kjer bo zopet mogla uspešno delati za naše slovensko ljudstvo! 33.000 naročnikov stejemo. Ako vsak naročnik da le 2 kroni za Tiskovni dom, bi to znašalo že lepo svoto. A mi upamo, da bodo mnogi darovali še več, veliko več! Naročniki! Prepričani smo, če bi bi se uredništvo oglasilo pri Vas, bi mu gotovo dobro postregli kot svojemu

prijatelju. Pogostili bi ga z izborna letošnja vinsko kapljico in storili vse, da bi se mu dobro godilo. Glejte! Uredništvo se ne more poslužiti te Vaše gostoljubnosti. Pa nekaj Vam predlaga: Vsak na ročnik naj odloči nekaj litrov letošnjega vina ali pa sadjevca za Tiskovni dom! Sklene naj, da bo skupiček za 5 ali 10 litrov poslal za Tiskovni dom. Ali če nima vinograda ali sadja, naj odloči za Tiskovni dom skupiček za nekaj kilogramov katerihkoli poljskih pridelkov.

Naročniki! Skažite se radojarne; vsak najmanjši dar, ki ga poklonite za Tiskovni dom, zrtvujete pravzaprav v svojo lastno korist. Kajti, če bo krepko stala Cirilova tiskarna, bo močno stal tudi Slov. Gospodar in bo v bodočnosti, ko bodo prišli za kmetijski stan še hudi dnevi, tem bolj zastopal in branil Vaše koristi. Zato Vam se enkrat kličemo: Odločite se kmalu in pošljite vsak po svoji moči nekaj kron za novo poslopje Cirilove tiskarne na naslov: „Tiskovni dom“ v Mariboru, Koroška cesta šte. 5.

Za Krekov spomenik.

Ljubljenca slovenskega naroda, dr. Janeza Ev. Kreka, nam je vzela nemila smrt; njegovih idej pa ne vzame nobena smrt, ne zatara nobena sovražna sila. Po čemer so hrepeneli že v davnih časih najplemenitejši rodoljubi, kar so pripravljali najbistrejši duhovi, kar je nezavedno tlelo v vseh slovanskih srcih, to je vzplamtelo zadnje dni v mogočen kres, ki je ožaril ves slovanski jug, kres, zažgan od ognjivite Krekove besede, ki je vtelesila v silnem duhu spočeto idejo svobodne jugoslovanske države pod habsburškim žezlom. Ta ideja živi in gori v slovanskih srcih, kar jih ni še okužil hlapčevski duh, kar jih ni še pohujšala sebična zavist.

Po načelih krščanske vere, da so ljudje vsi bratje, vsi enakopravni, da je sužnost Bogu in poštenim ljudem zoprna, je zahteval veliki rajnik tudi za svoje rojake svobodo in enakopravnost. Kaj čuda, da je tako pravična, tako krščanska, tako človeška zahteva hipoma prešinila vsa slovenska srca, namah zedinila in združila vse slovenske stranke! Misli in želje vseh Slovencev je izrekla Krekova beseda, in Krek je postal vseh Slovencev klicar in zaščitnik in vodja.

Vse svoje velike dušne in telesne moči je posvetil ta veliki mož ljubljeni domovini; zanjo je naposled dal svoje življenje. In Slovenci so to spoznali; dokaz je bridka žalost po vseh krajih, koder biva slovenski rod, dokaz veličastni pogreb. Spomin Krekov bo živel v slovanskih srcih vekomaj. To pa ni zadosti. Veliki rajnik je ljubil svoje rojake ne samo v srcu; delal in trpel je zanje vse žive dni. Bolj kot njegovemu spominu je treba Krekovega spomenika Slovincem, da vsaj nekoliko izkažejo v dejanju svojo hvaležnost, da poplačajo nekoliko svojega dolga svojemu dobrotniku. Treba je spomenika v dokaz, da znajo Slovenci častiti svoje velike može, da bodo vedeli pozni rodovi, komu so hvalo dolžni za svojo rešitev, da bo imela mladina pred očmi zgled, kako se pridobiva vsega naroda hvaležnost in ljubezen.

Podpisani odbor si je postavil nalogo poskrbeti, da se dvigne v beli Ljubljani dostojen spomenik dr. Kreku, in z zaupno prošnjo se obrača do vseh Slovencev in tudi do drugih Slovanov, ki so poznali, ki so čislali in ljubili rajnika, da prispevajo po svojih močeh v dosego blagega namena, da se počasti spomin velikega moža.

V Ljubljani, 20. oktobra 1917.

Odbor za Krekov spomenik:

Dr. A. Korošec, načelnik »Jugoslovanskega kluba«, častni predsednik. Dr. Fr. Detela, vladni svetnik, predsednik. Dr. Ivan Tavčar, župan ljubljanski, podpredsednik. Dr. Fr. Jež, tajnik. Ign. Zaplotnik, blag. Anton Kristan, Bogumil Remec, Oton Župančič, Rihard Jakopič, Mihael Moškerc, odborniki.

Razne politične vesti.

V državni zbornici je v petkovi seji odgovarjal domobranski minister na nujno interpelacijo v zadevi nezakonite ali pomanjkljive

izvršitve zakona o vojaških podporah ter je obljubil poskrbeti, da se bodo določila tega zakona pravično in vestno izvrševala in da se bodo prošnje za vojaško podporo kolikor le mogoče hitro reševale. Zbornica je na to razpravljala o zakonski predlogi glede nekaterih obrtnih olajšav ter o porazdelitvi beguncev. Prihodnja seja dne 6. nov. Predloge in interpelacije so stavili poslanec dr. Korošec na domobranskega in prehranjevalnega ministra glede vojaških rekvizicij žita, sočivja, krompirja, sena in slame na Štajerskem, ki se se bodo vršila v tem letu. — Poslanec dr. Verstovšek je vložil interpelacijo na domobranskega ministra glede ureditve vojaških dopustov črnovojnikov. Nadalje je zahteval, da se za Štajersko nakaže večja množina otrobov. — Stavitel je tudi interpelacijo radi denarnega poslovanja pri štajerski nakupovalnici c. k. namestništva v Gradcu, o kateri zadevi smo v zadnji številki v posebnem članku obširno poročali. — Posl. dr. Benkovič je interpeliral domobranskega ministra radi prispevka za preživljanje žensk v Jurklostru (posebno kričeč slučaj, ki je ubogo ženo spravil do obupa) in radi slučaja neizvršitve dovoljene oprostilne od črnovojne službe v Ločah pri Dobovi (štirikrat oproščen, pa do danes ne oduščen). — Nemški državni kancelar dr. Mihaelis je odstopil. Na nje govo mesto bo skoro gotovo imenovan bavarski ministrski predsednik in eden najvplivnejših vodij nemških katoličanov grof Hertling. Odkar ima Nemčija ustavo, bi bil to drugi slučaj, ko bi bil imenovan katoličan za nemškega kancelarja, torej za najvišjega uradnika v Nemčiji.

Tedenske novice.

Daušnja številka »Slov. Gospodarja« je radi praznika in pomanjkanja stavcev ter črk izšla samo na 4 straneh. Upamo, da bo prihodnja številka obsegala zopet 8 strani.

Duhovniške vesti. Prestavljeni so naslednji č. gg. kaplani: Jožef Kavčič iz Šoštanja k Sv. Juriju pod Taborom, Jožef Potočnik iz Sv. Jurija pod Taborom v Šoštanju, Ivan Razbornik iz Čadrama na Kebelej, Anton Plevnik iz Zreč v Čadram; Jurij Cvetko, ki je bil zaradi bolezni na začasnem dopustu, je nameščen kot kaplan v Zrečah. Č. g. Josip Jeraj, kaplan v Žalcu, je bil dne 26. oktobra promoviran za doktorja bogoslovja.

Proslava spomina dr. Kreka. Lepo je proslavila frankolska župnija spomin nesmrtnega, nepozabnega nam in nenadomestljivega dr. Kreka. Dne 22. oktobra je bila zanj slovesna zaдушnica z Libero, h kateri so bili povabljeni ne le občinski zastopniki, posojilnični odbor, izobraževalno društvo, mladeniška in dekliska Zveza, ampak kratkoma celo fara. Ta se je odzvala vabilu v tako častnem številu, da ni bilo ljudi skoro nič kaj dosti manj kakor ob nedeljah pri službi božji. Marijini družbi fantov in deklet ste darovali za velikega pokojnika sv. obhajilo, vsa množica pa je iskreno molila, da Večni povrne nad vse ljubljenu voditelju Jugoslovanov v nebesih nešete in neprecenljive dobrote, katere je izkazal rajni dobrotnik svojemu bednemu narodu. Nabavile se bodo med nami njegove slike in za njegov spomenek se bo poslal časten dar. Spomin njegov pa ostane med nami večni. — Od Sv. Petra pod Mariborom se nam poroča: Tudi naše organizacije so se spominjale dr. J. E. Kreka. V nedeljo, dne 14. oktobra je imela v ta namen po rani sv. maši Posojilnica slovesno zborovanje. Popoldne je bilo zborovanje dekliske Marijine družbe. Preč. g. voditelj so se ga v kratkem govoru spominjali in nam razložili Krekov pomen za mladino. Molili smo zanj ter opustili vse druge točke, ki so bile na dnevnem redu zborovanja. Dne 21. oktobra popoldne po večernicah pa je zborovalo naše bralno društvo »Skala«, katero nam je vojna skoraj popolnoma razdajala. »Skali« se je pridružila tudi Zveza mladeničev. Vč. g. predsednik je govoril o raznih organizacijah, katerih oče in duša je bil dr. Krek. G. podpredsednik Ludovik Flučer pa je bodril mladeniče, naj delujejo v duhu Krekovem naprej in sicer tako, da pridno zahajajo v društvo, berejo časnike in knjige, prirejajo igre itd. Tako se bodo izobraževali in ostali zavedni Slovenci, vdani veri, domu in cesarju. Sklenilo se je po zimi prirediti Krekovo igro in naročiti njegovo sliko za bralno sobo.

† Karel Brezočnik. Od Sv. Lovrenca nad Mariborom se nam piše: Velik udarec je zadel dobro znano Hojnikovo hišo in vse šentlovenske in okoliške Slovence. Karel Brezočnik, c. kr. računski podčastnik, je dne 23. oktobra 1917 ob 6. zvečer doma pri svojem očetu mirno v Gospodu zaspal vsled nagle črevesne, želodčne in pljučne jetike, katera se ga je lotila na laški fronti v X. soški bitki. Zal mladenič, 31 let star, je bil ponos staršev in dika Slovencev. Vsestransko izobražen — imel je nižje gimnazijske razrede, kmetijsko solo na Grmu z odliko, zadržni tečaj v Ljubljani z odliko — je bil buditelj in voditelj šentlovenskih Slovencev. Za-nje si je pridobil neveljvinih zaslug na narodnem, gospodarskem in izobraževalnem polju kot stražar slovenskih strank pri občinskih in drugih volitvah, kot tajnik »Kmečke hranilnice in posojilnice«, kot prireditelj in voditelj vseh tukajšnjih domoljubnih veselic, gledaliških predstav in izobraževalnih shodov. Zvezda voditeljica mu je bila staroslovensko geslo. Vse za vero, dom cesarja. Ze pred vojsko je služil zvesto cela 3 leta svojemu cesarju in postal četovodja, v vojski pa je bil od začetka, ob Soči kot c. kr. računski podčastnik. In sedaj je dal svoje mlado življenje za svojega cesarja in domovino Avstrijo! Naj mu bo slovenska zemlja, katero je tako izredno ljubil, lahka! Vrlonarodni rodbini naše odkrito sožalje!

† Slomšekov veteran umrl. V odlični Prevolnikovi hiši v Mislinji je umrl 24. oktobra stari oče Jakob v 82. letu. Rajni je bil 12 let, torej gotovo zvesti služabnik nepozabnega škofa Slomškega, ki jih tudi on ni mogel pozabiti. L. 1859. je nosil veliko odgovornost pri selitvi škofovskega sedeža v Maribor in jim tu služil do njih smrti. Potem si je poiskal dom v Šmartnem pri Slov. Gradcu, pozneje se preselil v Mislinjo. S prihranki in pletenjem rožnih vencov v prostem času svoje službe je začel, Bog pa je blagoslovil njegov trud in njegovo varčnost, da zapušča lepo premoženje svojemu skrbnemu sinu Ignacu in lepo vsoto župnijskim ubožcem. Veliko je storil tudi za prenovljenje podružnice Sv. Lenarta. Skozi dve leti so mu domači lajšali težave bolezni, 26. oktobra pa mu priskrbeli veličasten pogreb. Ob odprtem grobu so mu velč. g. župnik govornili ginljivo slovo. Sloviti pevski zbor šentiljski je zapel pred hišo žalosti: »Nad zvezdami«, ob grobnici pa: »Blagor mu.« Da, blagor mu! S pletenjem rožnih vencov je gotovo veliko pripomogel k časti Kraljice svetega rožnega venca. Upamo, da prejme tudi on v tem njenem mescu na njeno priprošnjo — venec nebeski.

Obmejni Slovenci. Iz Arveškega okraja smo prejeli: Kot invalid sem se letos vrnil na svoj dom. Brat je zrtvoval življenje v vojski, in ker so nama stariši pred vojsko umrli, sem našel hišo zaprto in prazno. Imel sem opraviti na sodnji v Arvežu, a sodnik ni hotel razumeti mojega slovenskega poročnega lista, češ da je uradni jezik tukajšnje sodnje nemški. Če tudi zares ne bi razumel slovenščine, bi se bil lahko dovolj izpoznal, ker so v dvojezičnem tisku itak samo imena in številke slovenski izpolnjene. Pa ni hotel, in tako moram zamuditi zopet čas, da ustrežem zahtevi tega ljudskega (?) uradnika in spravim nemški list, ker sicer mi notar grozi, da bi imel z uradno prestavo slovenskega lista še večje stroške. — Koliko je v našem okraju, kjer biva še na tisoče Slovencev, takih, ki se ne morejo v nemščini dogovoriti! Če pa sodnik niti takega lista ne more ali noče razumeti, potem pa si — ljudje božji — lahko mislite, kakšno pravico pač taki sodniki delijo ljudstvu, kojega jezika niso večši! Kako lepo je pokojni dr. Krek rekel: »Suženstvo je veleizdajca; tisti so torej veleizdajalci, ki tlačijo še zdaj narode v sužnost in jim ropajo svobodo! Zato pa ostane naš klic: Proč od Gradca! Slovenci hočemo in moramo biti skupaj z ostalimi Jugoslovani. A vi, voditelji naroda, ne pozabite tudi na nas tisoče tukajšnjih obmejnih Slovencev, ki nas tlačijo nestrpna vsenemška nasilnost, kakor je nekdanja turška tlačila naše jugovzhodne brate!

Profesor dr. Pivko vjet. Profesor mariborske gimnazije nadporočnik dr. Ljudevit Pivko je prišel v italijansko vjetništvo.

Proteze za invalide. Če so proteze ali umetni udje invalida že obrabljeni, dobi vsak invalid protezo brezplačno. Treba le, da napravi kratko prošnjo in jo pošlje na naslov: C. in kr. hiša za invalide (Invalidenhaus) Dunaj, nakar dobi obvestilo kedaj mora priti na Dunaj, kjer dobi zaproseno protezo. V omenjeni hiši za invalide se vrše poskušnje glede protez vsako sredo od 5. do 6. ure zvečer.

Ne zaničujte beguncev. Prijatelj lista nam piše: Bridko se mi je pritoževala neka meni dobro poznana begunka z Goriškega o hudobnem psovnanju od strani nekaterih tukajšnjih kratkovidnih ljudi. Begunka je imela lepo kmetijo poleg Soče. Ko je izbruhnila vojna, je morala s tremi majhnimi otroci zapustiti svoj dom. Pustiti je morala živino, svinje, perutnino in živila. To so pobrali vojaki. Njen mož je bil pri vojaki in je padel v Karpatih, eden brat je tudi padel, drugi je v fronti, tretji je vjet nekje v Italiji, oče je umrl v taborišču in ena sestra zivotari v taborišču, za drugo ne ve. To zavedno slovensko družino je zadelo torej toliko gorja! Majhni otročički so izgubili očeta in dom. Imeli so doma vsega dovolj, a izgubili so na mah vse in ne po svoji krivdi.